

**राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तारविषयक सुधारणा करिता
सहाय्य (Support to State Extension Programmes for
Extension Reforms) या केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीस
सन २००९-१० मध्ये मान्यता देणेबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : कृषिका १७०९/प्र.क्र.९९/३-अ
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक: ३० मार्च, २०१०.**

वाचा :- शासन निर्णय कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्रमांक

- १) राविका १७०५/प्र.क्र.३८/३-अ, दिनांक २४ ऑक्टोबर, २००५
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक- मि.सं./एफ नं.२९-१६/२००९-अई, दि.६ ऑक्टोबर २००९ चे पत्र.
- ३) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक -मि.सं./एफ नं.३६-२८/२००९-अई, एक्सटेंशन डेस्क, दि.१२ ऑक्टोबर २००९ चे पत्र.
- ४) कृषि आयुक्तालयाचे क्र.जाक्रकृआ-एक्सटे रिफार्मस/विप्र-८/निधी/५९५/०९, दि.७ नोव्हेंबर २००९ चे पत्र.
- ५) कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र कृआ/एक्सटे. रिफार्मस/विप्र-८/निधी/६०९/०९, दि. १६ नोव्हेंबर, २००९ चे पत्र.
- ६) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्रमांक : कृषिका -१७०९/ प्र.क्र.९९/३-अ, दि.२ जानेवारी, २०१०
- ७) केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक -मि.सं./एफ नं.३६-२८/२००९-अई, एक्सटेंशन डेस्क, दि.१६ मार्च, २००९ चे पत्र.
- ८) कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र कृआ/एक्सटे. रिफार्मस/विप्र-५/निधी/१९३/२०१०, दि. १९ मार्च, २००९ चे पत्र.

प्रस्तावना

केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने कृषि विस्तार कार्यक्रम पुनर्जिवित करून शेतकऱ्यांच्या गरजेनुसार तसेच निकडीनुसार कृषि विस्तार कार्यक्रम राबविण्यासाठी **राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणांकरिता सहाय्य** ही केंद्र पुरस्कृत योजना ९० टक्के केंद्र व १० टक्के राज्य हिस्सा या तत्वावर सन २००५-०६ पासून राबविण्यास मान्यता दिली आहे. या मान्यतेनुसार सदर योजनेची सन २००९-१० मध्ये राज्यातील ३३ जिल्ह्यात अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ६ ऑक्टोबर, २००९ च्या पत्रान्वये रु.२०३२.६० लक्ष (रु.वीस कोटी बत्तीस लक्ष साठ हजार फक्त) इतक्या निधीचा कार्यक्रम राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. त्यापैकी केंद्र हिस्सा रु.१८२९.३४ लक्ष (रु.अठरा कोटी, एकोणतीस लाख चौतीस हजार फक्त) व राज्य हिस्सा २०३.२६ लक्ष (रु.दोन कोटी तीन लक्ष सव्वीस हजार फक्त) असा होईल. केंद्र शासनाने नियोजित कार्यक्रमाकरिता मंजूर केलेल्या रु.२०३२.६० लक्ष (रु.वीस कोटी बत्तीस लक्ष साठ हजार फक्त) निधी पैकी रु.४३९.१७ लक्ष (चार कोटी एकोणचाळीस लक्ष सतरा हजार फक्त) केंद्र शासनाचा निधी संदर्भाधीन क्र.२ अन्वये राज्य शासनास उपलब्ध झाल्यानुसार संदर्भाधीन क्र.१० अन्वये राज्यहिश्याचा रु.४८.७९ लक्ष निधी वितरित केला आहे. आता केंद्र शासनाने संदर्भाधीन क्र.७ अन्वये दुसऱ्या हप्त्याचा रु.५००.०० लक्ष निधी वितरित केला असून तो राज्य शासनाच्या वसंतराव नाईक कृषिविस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्थेस आर.टी.जी.एस. पध्दतीने उपलब्ध करून दिला आहे. केंद्र शासनाच्या मान्यतेच्या अधीन राहून सन २००९-१० चा कार्यक्रम राबविण्यासाठी दुसऱ्या हप्त्याच्या राज्य हिश्याच्या निधीस **प्रशासकीय /वित्तीय** मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

"राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणाकरिता सहाय्य" या योजनेचा चा कार्यक्रम राबविण्याकरिता केंद्र शासनाच्या मान्यतेच्या अधिन राहून सन २००९-१० करिता मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पित अनुदानातून, राज्य हिश्याच्या रु.५५.५६ लक्ष (रु.पंचावन्न लक्ष छप्पन्न हजार फक्त) निधीचा कार्यक्रम राबविण्यास शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त योजनेतील केंद्र हिश्याचा ९० टक्के निधी रु.५००.०० लक्ष (रु.पाच कोटी फक्त) केंद्रिय कृषि मंत्रालयामार्फत संदर्भाधीन दि.१६ मार्च, २००९ च्या पत्रान्वये वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार प्रशिक्षण संस्था, नागपूर या राज्याच्या शिखर प्रशिक्षण संस्थेकडे परस्पर जमा करण्यात आला आहे. या निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे त्यांनी संस्थेस सूचना द्याव्यात.

४. सन २००९-१० करिता मंजूर केलेला रु.५५.५६ लक्ष (रु.पंचावन्न लक्ष छप्पन्न हजार फक्त) हा राज्य हिश्याचा निधी खालील लेखाशिर्षाखाली मंजूर व अर्थसंकल्पित तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

राज्य हिस्सा

मागणी क्रमांक डी-३,

२४०१, पीक संवर्धन

१०९ विस्तार व प्रशिक्षण, (००) (१०९) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना

केंद्र पुरस्कृत योजना (राज्य हिस्सा)

(०१) (४३) कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा

करण्याकरिता सहाय्य (२४०१ ४४३६)

३३ - अर्थसहाय्य

५. सन २००९-१० मध्ये सदर योजनेची अंमलबजावणी संदर्भाधीन दिनांक २४ ऑक्टोबर, २००५ च्या शासन निर्णयात नमूद केलेल्या मार्गदर्शक सूचना, अटी व शर्तीनुसार करण्यात यावी. तसेच केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ६ ऑक्टोबर, २००९ च्या पत्रात मंजूर केलेल्या घटकानुसार आणि वेळोवेळी केलेल्या मार्गदर्शक सूचना लक्षात घेऊन या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी संबंधितांना मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात याव्यात.

६. या योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी वेळोवेळी घ्यावा. तसेच संबंधित जिल्ह्यांना जिल्हानिहाय वितरीत केलेल्या तरतुदीबाबतचा तपशील उदा.उपयोगिता प्रमाणपत्र, मासिक प्रगती अहवाल केंद्र शासनास विहीत मुदतीत पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. सदर निधीचे वाटप वित्त विभागाने विकसित केलेल्या संगणकीय अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे मासिक कॅशफ्लोच्या मर्यादेत राहिल याची जबाबदारी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, पुणे यांची राहिल.

७. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक:- ९१/१० /व्यय-१ दिनांक :३० मार्च, २०१० अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक 20100406152659001 असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वीणा राऊत)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

कुलगुरु, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी,
कुलगुरु, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला,
कुलगुरु, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर,
कुलगुरु, डॉ.बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली, जि. रत्नागिरी,
सचिव (पदुम), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
सचिव (मृद व जलसंधारण), ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव (ग्राम विकास), ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सर्व विभागीय आयुक्त,
कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, (५ जादा प्रतीसह)
आयुक्त, सहकार, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व जिल्हाधिकारी, १
सर्व जिल्ह्यांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ जादा प्रतीसह),
सर्व संचालक / कृषि सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
संचालक (पणन), सहकार विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, रेशीम उद्योग पुणे मुंबई रस्ता, शासकीय दूध डेअरीसमोर, पुणे ४११ ००३
संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर
प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर, कोल्हापूर, अमरावती,
औरंगाबाद, नाशिक, खोपोली, दौंड
सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेता/लेखापरीक्षा), मुंबई
महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेता/लेखापरीक्षा), नागपूर,
सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हा कोषागार अधिकारी,
ग्रंथपाल, विधिमंडळ सचिवालय ग्रंथालय, मुंबई,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,

नियोजन विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
सर्व सहसचिव / उपसचिव / अवर सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगीसचिव,
मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगीसचिव,
निवड नस्ती, (कार्यासन ३-अ)